

Notat 1. februar 2022

Nedtælling til EU-Afrika-topmødet: Kan "Global Gateway" blive EU's modsvar til Kinas "Silkevej" i Afrika?

Kontakt:

Seniorrådgiver
Svend Roed Nielsen
+45 25 26 75 23
srn@thinkeuropa.dk

Junioranalytiker
William Rohde Madsen
+45 21 56 44 76
wrm@thinkeuropa.dk

RESUME

- Med Kommissionens "Global Gateway" initiativ fra december 2021 har EU kastet sig ind i kampen mod Kinas Silkevejsprojekt kaldet BRI (Belt and Road Initiativet) i bl.a. Afrika. Initiativet er en del af bagtæppet for det sjette EU-Afrika topmødet, der efter planen skal afholdes 17.-18. februar 2022 i Bruxelles.
- Konkret har EU skruet en pakke sammen på samlet set 300 Mia. € (ca. 2250 mia. kr.) i en periode frem til 2027
- Det lyder af meget, men størstedelen er eksisterende midler som så at sige "recycles" under en anden etikette. Global Gateway er nemlig i høj grad et forsøg på at skabe en fælles hat eller betegnelse for de mange forskellige bistandsindsatser, EU råder over. Det gælder bl.a. midler fra særlige EU-finansieringsinstitutioner som Den Europæiske Investeringsbank (EIB), udviklingsbistand fra EU's budget samt fra medlemslandenes bilaterale bistandsprogrammer.
- Alt er dog ikke genbrug. Der vil også være visse, men mere begrænsede nye bistandsmidler til initiativet ("new and additional"). Et eksempel er midler til mobilisering af flere private projektinvesteringer. Men samlet set er det langt fra givet, at "Global Gateway" i sig selv vil være nok til at præsentere EU som en velkoordineret og dermed mere slagkraftig donor i Afrika.
- Det afrikanske kontinent er en vigtig kamplads i forholdet mellem Kina og EU, hvor begge parter søger politisk goodwill samt øget adgang til vigtige råstoffer og eksportmarkeder.
- Kinas BRI-finansiering til projekter i Afrika har været domineret af risikovillige lån med høje renter, ofte politiske motivationer og i flere tilfælde uden nødvendige krav om økonomisk og miljømæssig bæredygtighed. Det

har ført til fejlslagne projekter, som efterfølgende har udløst yderligere krav om kinesisk kontrol bl.a. for at sikre landets egne forsyninger samt brug af infrastruktur som havne, jernbaner og lufthavne.

- Kina har med sine lån og udviklingsbistand bidraget positivt til økonomisk udvikling i visse afrikanske lande. Det kan dog også med sin aggressive, risikovillige, uigennemsigtige og dermed korruptionsegne lånepolitik have medvirket til fejlslagne projekter og en ny gældskrise for mange afrikanske udviklingslande.
- EU vil i konkurrencen med Kina kunne levere betydeligt mere i samlet bistand og på mere favorable vilkår. EU kan fokusere på bistand på gavebasis og satse på et bredere spektrum af moderne infrastruktur, herunder digital og grøn udvikling. Det taler for en synergi mellem EU's "green deal" og "Global Gateway", som Tænketanken ECFR har foreslået op til EU-Afrika-topmødet.
- Kinas problemer med mange BRI-lån burde give EU gode muligheder i "bistandskonkurrencen" med Kina på det afrikanske kontinent. Der er dog behov for en mere koordineret EU-indsats og vilje til en særlig hurtig og risikovillig indsats inden for en række strategiske projekter for at holde Kina ude og Europa inde.

Hovedbudskaber

- EU må tage kampen op mod Kinas aggressive BRI-lånepolitik, der ofte bryder med internationale bistandsprincipper om bæredygtighed, gennemsigtighed, anti-korruption og respekt for de låntagende landes suverænitet.
- EU har særligt store interesser på det afrikanske kontinent mht. at fremme demokratisk og bæredygtig udvikling kombineret med et behov for forsyningssikkerhed af vigtige råstoffer, lige adgang til eksportmarkeder og deltagelse i store strategiske udviklingsprojekter.
- Global Gateway-initiativet fra december 2022 viser, at et samlet EU har bistands-muskler til at tage kampen op mod et Kina, der ikke har fået de politiske og økonomiske gevinster af sine BRI lån som landet håbede på. Som en konsekvens herfra reducerer Kina nu sin långivning.
- Kinas problemer i mange afrikanske lande giver EU en mulighed for at styrke sit samarbejde med Afrika. Det gælder ikke mindst gennem en øget og bedre koordination af EU bistandsindsats. Der er behov for en ny fælles ramme for EU's bistandspolitik med sigte på at tage konkurrencen op med Kinas BRI.
- "Global Gateway initiativet" kan være begyndelsen til en udvikling af en sådan fælles ramme. Topmødet mellem EU-Afrika den 17.-18. februar 2022 giver et første fingerpeg om potentialet og vil også kunne åbne for nye, fremadrettede ideer.

EU bebuder milliardinvesteringer til projekter i Udviklingslande som modvægt til Kina.

EU-Kommissionen fremlagde kort før julen 2021 et forslag til en "Global Gateway", som er tænkt som et modsvar til Kinas Silkevejsprojekt, hvilket opererer under navnet Belt and Road Initiativet (BRI).¹ "Global Gateway-initiativet" vil i høj grad fokusere på Afrika og vil kunne bruges af EU på det kommende EU-Afrika topmødet den 17.-18. februar 2022 som eksempel på, hvor vigtigt et udbygget samarbejde med de afrikanske lande er. Initiativet vil vise, om EU er rede til at tage kampen op mod Kina, der med store BRI-indsatser i en række afrikanske lande meget kontant og målbevidst har søgt politisk og økonomisk indflydelse. Også andre lande satser mere systematisk på Afrika. Som eksempler kan nævnes Indien, Qatar og Tyrkiet, der alle ønsker at sikre sig både råstoffer og et udbygget eksportmarked.²

Det nye EU-initiativ skal give mulighed for en samlet EU-investering i forskellige typer af projekter i en række udviklingslande på hele 300 Mia € eller ca. 2.250 Mia d.kr. frem til 2027. Den slet skjulte reelle begrundelse for EU-initiativet er at tage kampen op mod Kina, der med sine BRI-lån prøver, og har haft nogen succes med, at få politisk indflydelse og kontrol over strategiske infrastrukturprojekter, som f.eks. havne, lufthavne eller jernbaner. En anden kinesisk gevinst er adgang til afgørende forsyninger af strategiske råvarer. For at opnå dette tilbyder Kina med BRI meget risikovillige lån til strategiske projekter i række udviklingslande. Kina har særligt blik mod lande med store råstofressourcer. Ganske mange udviklingslande har været fristet af Kinas lånetilbud. Dog har en række af disse lande senere erkendt, at de dermed kom i en gældskrise og i et afhængighedsforhold til Kina i et uforudset omfang. Uganda og Kenya har eksempelvis oplevet kinesisk finansierede projekter som udviklede sig på en for dem uheldig måde.

EU ønsker nu at kunne levere en alternativ låneadgang samt gavebistand til samme landegruppe som Kina satser på, men uden de samme kontante krav om politiske og økonomiske modydelse som følger med Kinas långivning. EU vil endvidere i højere grad satse på moderne infrastrukturprojekter inden for digitalisering, sundhed, uddannelse/forskning, klima, energi, men også mere traditionel infrastruktur som havne, jernbaner og veje vil være omfattet. Samlet ser EU sin økonomiske pakke til udviklingslandene som et tilbud, der skal understøtte en demokratisk, digital og bæredygtig udvikling i modtagerlandene. Dette er i modsætning til Kina, der med sine BRI-investeringer primært søger økonomisk og politisk indflydelse samt øget forsyningssikkerhed.

EU-initiativet sigter dog også mod at styrke EU's indflydelse og forsyningssikkerhed ved at gå efter politiske partnerskaber med en række

¹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_6433

² <https://ecfr.eu/publication/gateway-to-growth-how-the-european-green-deal-can-strengthen-africas-and-europes-economies/>

udviklingslande samt etablere de fysiske infrastrukturer, der sikrer at forsyningerne kan nå frem. EU vil med sit initiativ prøve at give en række udviklingslande en reel valgmulighed i forhold til de kinesiske BRI-lån ved en mere samlet og koordineret EU bistandsindsats.

Vil EU's "Global Gateway" initiativ reelt betyde nye finansieringsmidler til udviklingslandene?

Bla. ugemagasinet Economist har rejst kritik af "Global Gateway".³ Kritikken går primært på, at det blot er gammel vin på nye flasker, idet en stor del af de 300 Mia. Euro er bistand som EU-institutioner og medlemslande allerede havde planlagt at yde til de pågældende udviklingslande. Det er altså ikke tale om "nye, additionelle midler", som man siger i bistandskredse.

Det er korrekt, at der i høj grad er tale om en ny indpakning af eksisterende bistandsmidler. Men det må dog også forventes, at der afsættes nye midler fra den Europæiske Investeringsbank, EIB, som vil øge andelen af lån til lande uden for EU. Endvidere omtales midler fra den nye Europæiske fond for Bæredygtig Udvikling.⁴ De to institutioner vil også kunne stille garantier, som kan sikre, at der mobiliseres en øget långivning fra private investorer.

De nye midler vil blive suppleret med långivning fra en række eksisterende finansieringskilder, herunder Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling-EBRD, EU's Naboskabsprogram, Interreg, Horizon Europe samt EU's forsknings- og innovationsprogram. Hertil kommer øgede midler fra såvel EU's budget for udviklingsbistand som fra medlemslandenes bevillinger til bilaterale udviklingsbistand.⁵ Sidst men ikke mindst er der også en global dimension i "European Green Deal", som også indeholder fondsmidler.⁶

Kan EU's Global Gateway konkurrere med Kinas BRI med mere favorable finansieringsvilkår?

For at give svar på dette spørgsmål er det nødvendigt at se på omfang og de vigtigste karakteristika for de to låne- og bistandsprogrammer. Fokus vil her først være på BRI og særligt indsatsen i Afrika.

Den amerikanske tænketank AidData har udarbejdet en rapport baseret på en gennemgang af et enormt antal lånekontrakter under Kinas BRI.⁷ AidData rapporten viser en markant stigning i Kinas bistand til en bred kreds af udviklingslande over de sidste to årtier. Kina er klart det land som i perioden

³ <https://www.economist.com/europe/why-bullshit-rules-in-brussels/21806565>

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=LEGISSUM>

⁵ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/stronger-europe-world/global-gateway_da

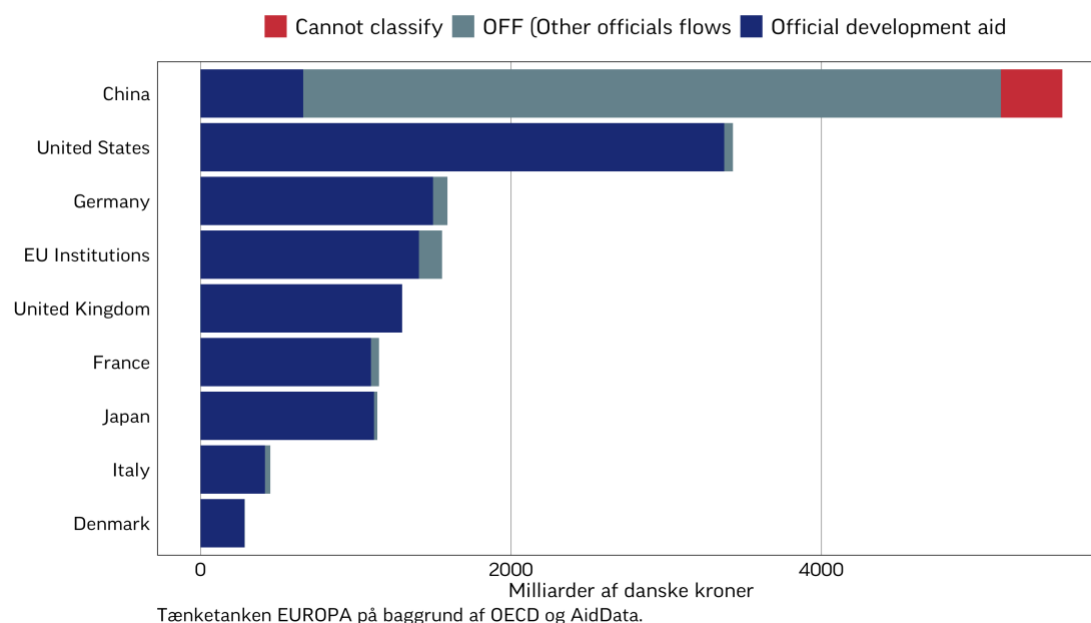
⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1576150542719&uri=COM%3A2019%3A640%3AFIN>

⁷ <https://www.aiddata.org/publications/banking-on-the-belt-and-road>

2000-2017 har ydet mest samlet udviklingsfinansiering til udviklingslande i verden (se figur 1).

Figur 1: Kinas førsteplads i global udviklingsfinansiering skyldes stor långivning (OOF) men begrænset ODA med gaveindhold.

Total sum af udviklingsbistand mellem 2000 og 2017 målt i milliarder af 2017-DK kroner. OOF og ODA er klassificeret per OECD definitioner.

Rapporten viser også, at Kina kun i begrænset omfang leverer officiel udviklingsbistand (ODA), der indebærer et gaveelement i visse tilfælde helt op til 45%. I stedet anvender Kina hyppigere overførsler med en mere kommerciel og forpligtende natur, hvilket hører under Other Official Flows (OOF). Disse overførsler inkluderer lån, der kan være relativt højt forrentede i størrelsesordenen 6% p.a. Der kan endvidere ofte være knyttet hårde betingelser til lånene, specielt hvis landene ikke kan betale renter og afdrag til tiden. Det kan være betingelser såsom, at tilbagebetaling sikres ved forudgående deponering i særlige fonde, som Kina automatisk kan trække på i tilfælde af misligholdelse af lånene og dermed komme foran andre långivere. Et andet eksempel er krav om garantier i form af tvangsmæssig eksport til Kina, typisk i form af råstoffer, som produceres i det pågældende land og som Kina har brug for. Desuden opereres med krav om, at Kina, der ikke er med i den såkaldte Paris Klub, friholdes for gældsudskydelser/eftergivelse, der måtte blive aftalt i dette forum.

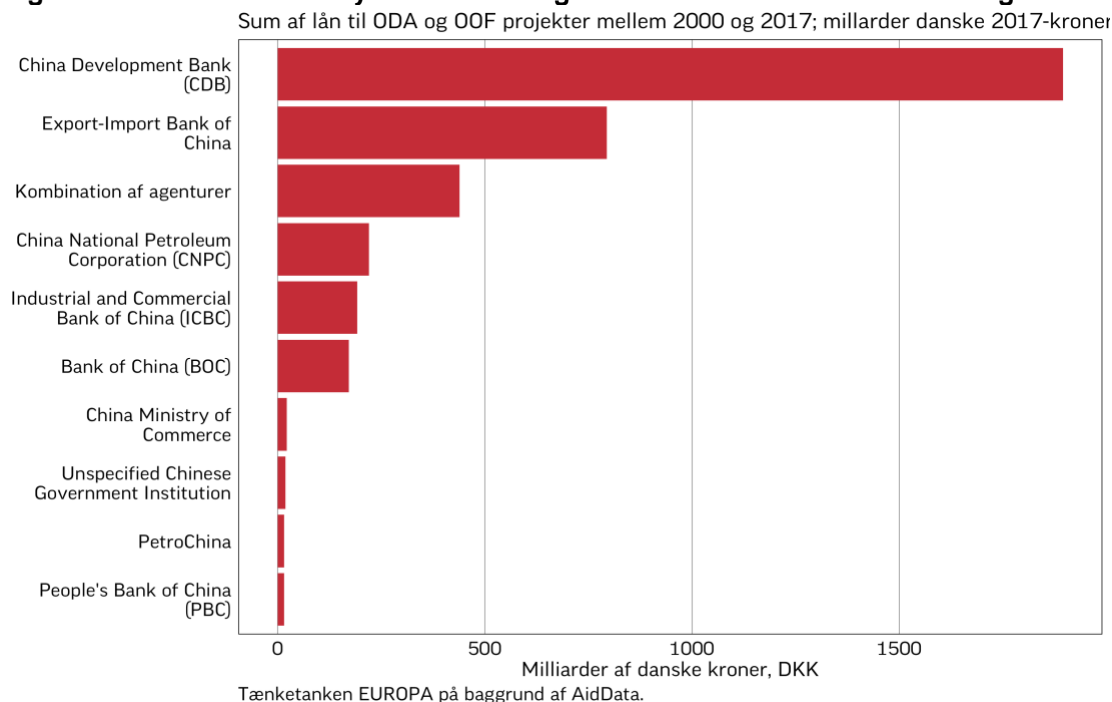
I modsætning hertil vil en betydelig del af EU's midler under "Global Gateway" være gavebistand eller lavtforrentede og længerevarende lån kombineret med muligheder for udskydelse af tilbagebetaling af renter og/eller afdrag baseret på aftaler indgået i Paris klubben.

Samlet er der ikke tvivl om, at EU vil kunne tilbyde mange af udviklingslandene finansiering på mere attraktive vilkår, herunder gavebistand, end det der generelt gælder for de kinesiske BRI-lån.

Derimod vil Kina ofte være mere risikovillig og stille færre krav til økonomisk og klimamæssig bæredygtighed samt mindre kontrol mht. korrupsion som de til tider uigennemsiigtige kinesiske lån fra statsbanker giver god mulighed for.

Dette forstærkes af, at Kina nu i udpræget grad yder lån via statsejede kinesiske storbanker. Disse låner typisk ikke til nationale myndigheder men hellere til statslige selskaber og banker i de pågældende udviklingslande. For denne type lån skal lånevilkårene ikke være offentligt tilgængelige, og de er dermed særligt "korrupsions-egnede". Det kan i mange tilfælde vise sig at være den afgørende konkurrenceparameter. Ifølge rapporten fra AidData andrager denne type lån nu ca. 70% af de samlede BRI lån. Disse lån ydes primært af China Development Bank og Export-Import Bank of China (se figur 2).

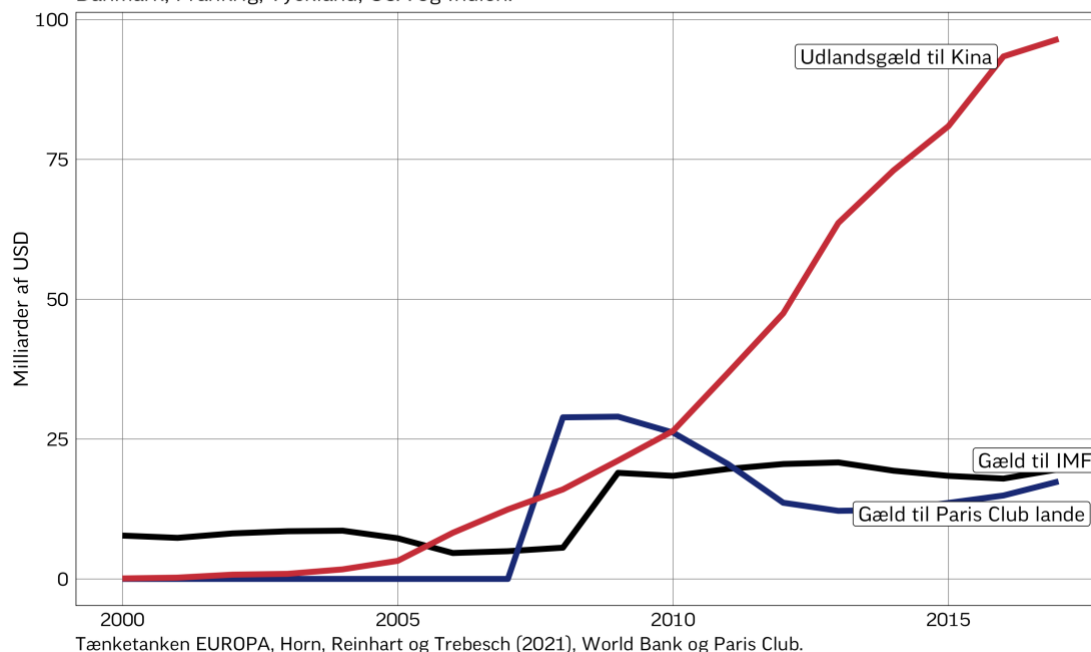
Figur 2: Kinas største lånydere i udviklingslande i verden mellem 2000 og 2017

Kinas store långivning til udviklingslande har givet bidraget til en række gode projekter der har øget økonomisk vækst i modtagerlande. Det har dog samtidig resulteret i en markant stigning i mange udviklingslandes gæld til Kina sammenholdt med gælden til andre store långivere. Dette fremgår af figur 3, som viser Afrikanske landes gæld til Kina sammenlignet med IMF og Paris Klublandene. Paris Klubben inkluderer lande såsom USA, Danmark, Frankrig og Indien.

Figur 3: Afrikas gæld til Kina er steget kraftig siden 2000

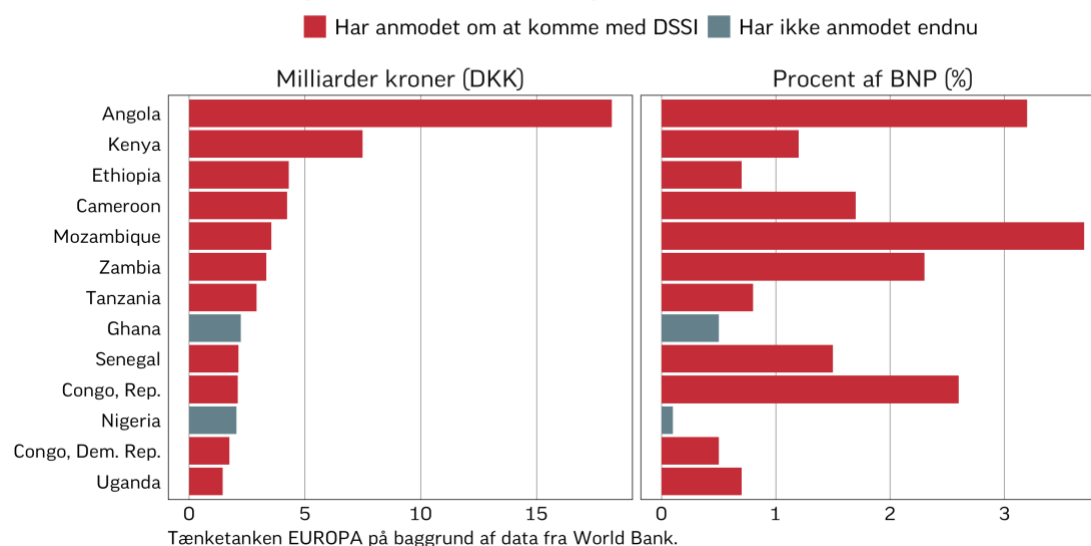
Afrikanske landes gæld siden 2000 målt i milliarder af US dollars. Paris Club lande inkl. som Danmark, Frankrig, Tyskland, USA og Indien.

Det er særligt en række udviklingslande i Afrika, syd for Sahara, samt visse asiatiske udviklingslande, der har haft en stigende andel af deres gæld til Kina. De store og overvejende politisk motiverede kinesiske lån til en række afrikanske lande har bidraget til, at flere lande nu er i en gældskrise. Coronapandemien har kun gjort situationen værre. Graden af deres gældskriser kan måles ved den potentielle gevinst landene vil kunne opnå ved gældsregering. Det fremgår af figur 4 nedenunder.

Figur 4: Gevinst ved gældslettelse for udvalgte afrikanske lande i procent af BNP og milliarder af danske kroner

Økonomiske fordele i året 2021 ved at pause gæld (gæld henstand) under Debt Service Suspension World Bank og IMF. Initiativet inkluderer også lande udenfor Afrika.

Kina har måttet betale for sin risikovillighed - økonomisk og politisk.

Selv om Kina ikke er med i Paris-klubben, og derfor ikke forpligtiget til at følge dens aftaler om gældslettelse/suspension, har Kina dog i sommeren 2021 ydet officiel gældslettelse til hele 77 udviklingslande, heraf mange afrikanske i opfølgning til G20-beslutning om gældssuspension ved navnet Debt Service Suspension Initiative (DSSI). Hertil kan der komme yderligere kinesisk gælds-suspension for de mange lån, der ikke går til de nationale myndigheder men til statslige selskaber og banker, hvor den ringe gennemsigtighed med vilkår og udvikling gør det svært at få pålidelige oplysninger bl.a. om evt. gælds-suspension. Kina og en række låntagende udviklingslande kan derfor komme til at betale en ganske pæn pris for de risikovillige BRI lån.

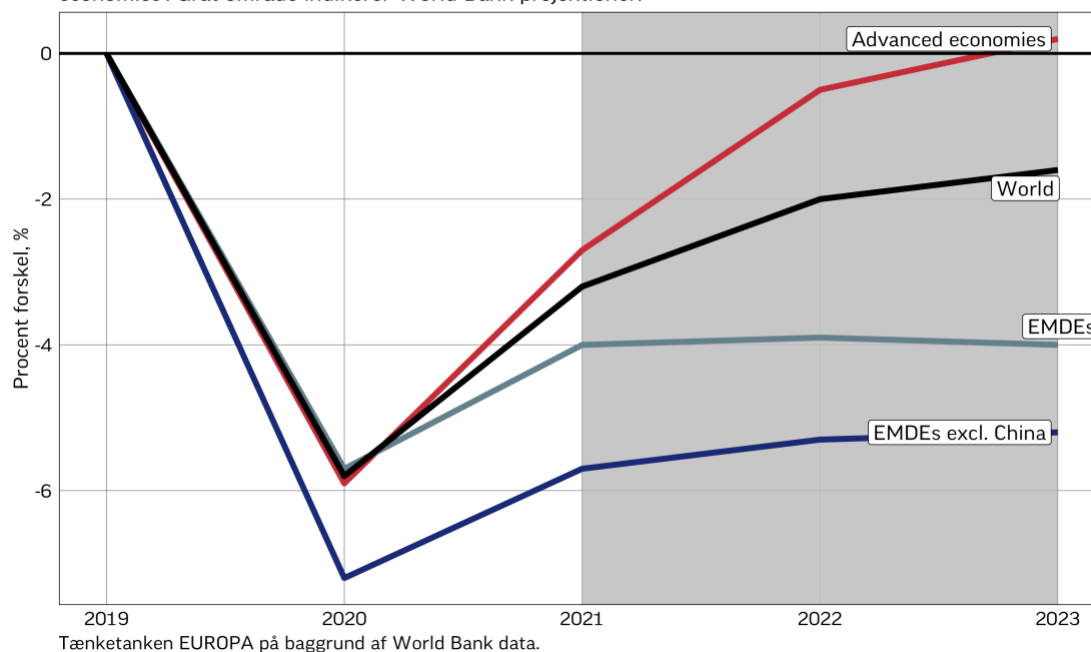
AidData-rapporten peger på, at mange BRI-lån har resulteret i fejlslagne projekter, hvor låntagerlandene sidder tilbage med de dyre lån. Den goodwill Kina havde håbet på kan derfor være vendt til det modsatte. AidData-rapporten vurderer, at over 35% af de finansierede projekter har haft alvorlige implementeringsproblemer. Man skal dog ikke være blind for, at Kina kan have en kynisk interesse i, at en række projekter ikke kan forrente deres gæld til Kina, idet det giver Kina mulighed for helt eller delvist at overtage projekterne eller få leverancer fra f.eks. miner på særligt sikre og gunstige vilkår årtier frem. Det er sådanne situationer EU bør søge at modvirke.

De kinesiske tab på nødlidende lån til udviklingslande kan vokse de kommende år netop fordi denne landegruppe har særligt store problemer med at få gang i deres økonomiske vækst efter corona krisens første par år. Dette fremgår af nedenstående figur 5, der viser den forventede fremtidige økonomiske vækst for

forskellige landegrupper efter pandemien. Her er det klart, at gruppen af udviklingslande (EMDEs) har de laveste vækstrater. Det vil kunne reducere deres evne til at honorere deres låneforpligtigelser.

Figur 5: Udviklingslande oplever svagere vækst siden pandemien end rigere lande

Procent forskel fra præ-pandemi udvikling af World Bank. EMDEs er 'emerging market and developing economies'. Gråt område indikerer World Bank projektioner.

For at begrænse Kinas risikovillighed mht. BRI-lån er det vigtigt at presse Kina, selvom kineserne ikke er med i Paris-klubben, til at påtage sig deres andel af byrderne ved internationale aftaler om gælds-suspension og -eftergivelse.⁸ Endvidere bør EU kunne gå ind med alternativ finansiering i strategisk nødlidende projekter, så Kina ikke får held til fuldstændigt at dominere og udnytte disse projekter.

Afrika bliver den primære kampplads for EU og Kinas "bistands-konkurrence"

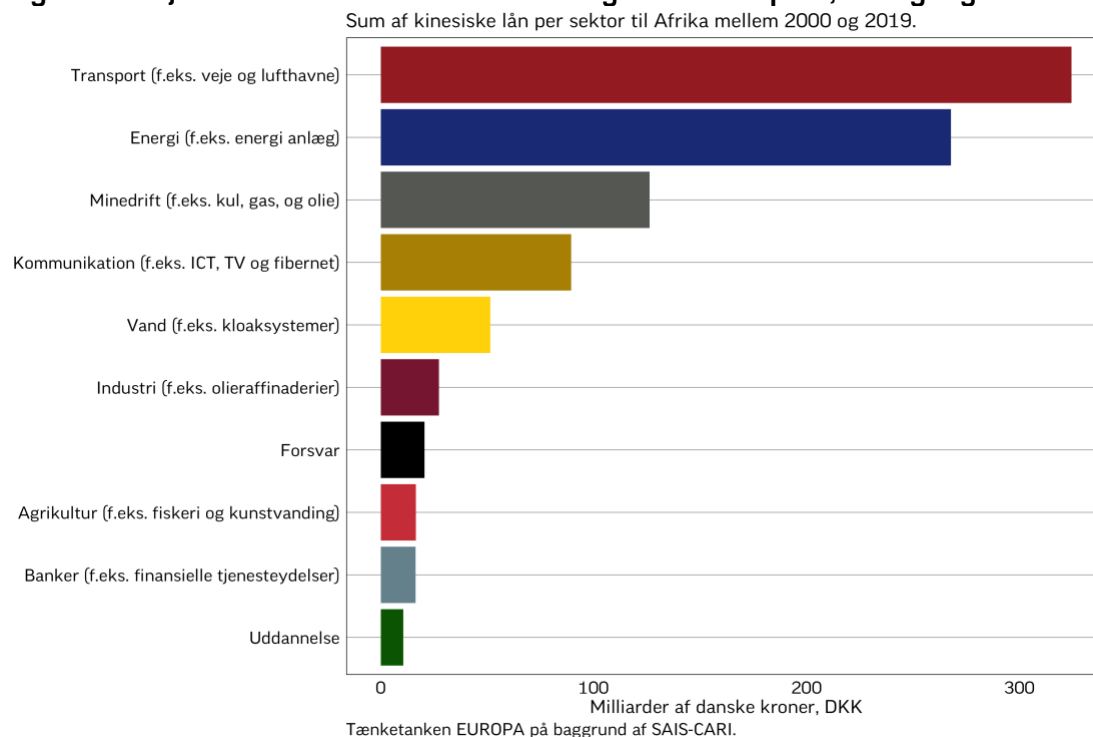
Kinas samarbejde med de afrikanske lande

Kina har siden 2000 ydet lån til Afrika på omkring 940 mia. kr. fordelt på 1143 lån ifølge SAIS-CARI. De 10 vigtigste sektorer fremgår af nedenstående figur 6. Lånene er primært gået til transport, energiforsyning og minedrift.⁹

⁸ <https://www.statecraft.co.in/article/china-suspends-debt-repayments-for-77-low-income-and-developing-countries>

⁹ <https://chinaafricaloandata.bu.edu/>

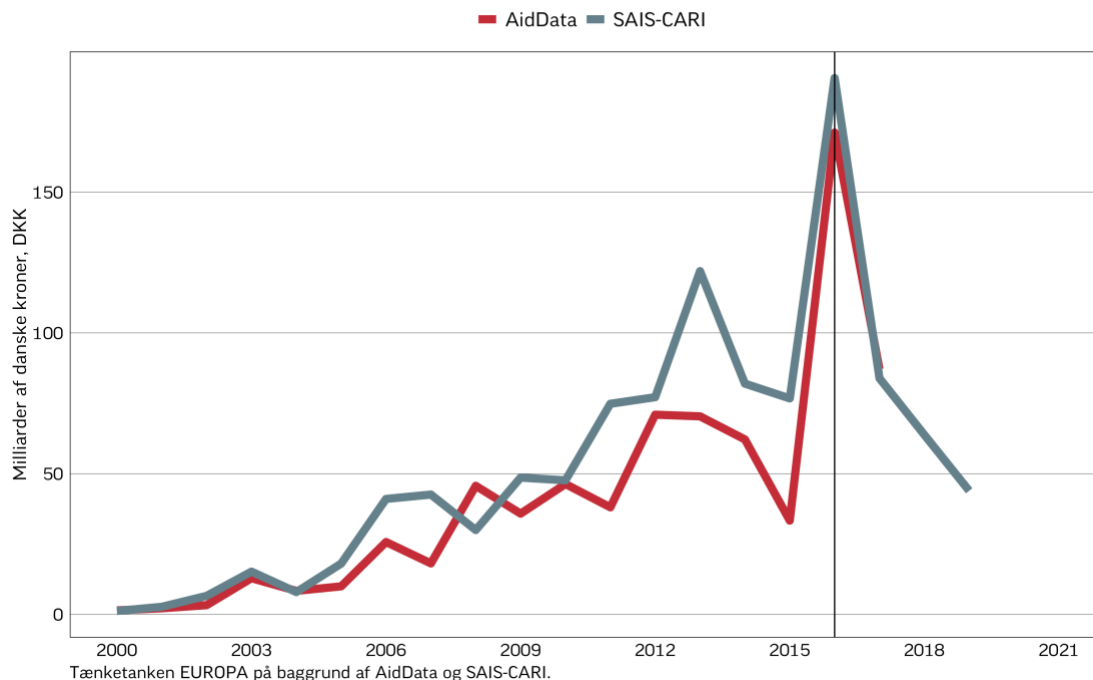
Figur 6: Majoriteten af Kinas lån til Afrika går til transport, energi og minedrift

Kina har især vist risikovillighed over for udviklingslande som råder over råstoffer, hvilket Kina er særligt interesseret i at få adgang til. I Afrika har det ledt til store kinesiske lån til lande som Angola og Mozambique. Kina tegner sig således, ifølge Angolas Centralbank, for hele 45% af landets statslige udenlandsgæld på 49 mia US dollars. Kina har dog siden 2016 reduceret deres långivning til afrikanske lande, som figur 7 viser. Udviklingen tyder på, at Kina kan have erkendt, at den hidtidige lånepolitik i Afrika har medført større tab og mindre politisk gevinst end forventet.

Figur 7: Kinesiske lån til Afrika er faldet siden 2016 ifølge AidData og SAIS-CARI

Årlig sum af kinesiske ODA og OOF (udviklingsbistand) lån til afrikanske lande;
milliarder danske 2017-kroner (justeret for inflation)

EU's samarbejde med de afrikanske lande

EU har i en årrække haft særligt fokus på relationerne til afrikanske udviklingslande, dels begrundet i historiske koloni-relationer og dels som nabo-kontinent. Det kan give EU adgang til vigtige råstoffer, underleverancer og eksportmarkeder. Det er samtidig et kontinent, der rummer store udfordringer ikke mindst mht. illegal indvandring til EU.

Samarbejdet mellem EU og Afrika er baseret på en række aftaler. Den nyeste er fælleserklæringen fra marts 2020: "Towards a Comprehensive Strategy with Africa".¹⁰ I strategien har EU fastlagt følgende fem prioritetsområder:

- Grøn omstilling og adgang til energi
- Digital transformation
- Bæredygtig vækst og job
- Fred, sikkerhed og regeringsførelse
- Migration og mobilitet.¹¹

¹⁰

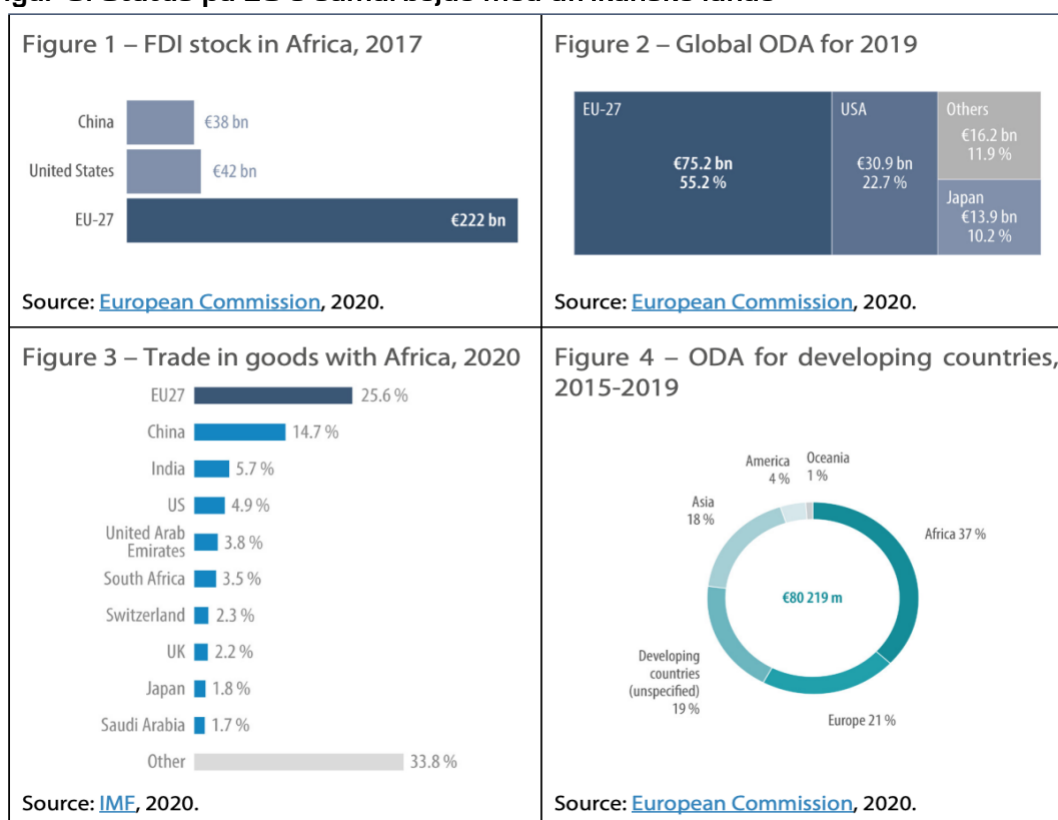
https://ec.europa.eu/international-partnerships/system/files/communication-eu-africa-strategy-join-2020-4-final_en.pdf

¹¹ https://ec.europa.eu/international-partnerships/topics/africa-eu-partnership_en

På EU-Afrika topmødet den 17.-18. februar 2022, som er det sjette i serien, vil disse prioritetsområder være EU's udgangspunkt for drøftelserne, Det må dog også forventes, at man fokuserer på at styrke samarbejdet på sundhedsområdet i lyset af den alvorlige pandemi i mange afrikanske lande. Det er ligeledes en situation som Kina også har søgt at vinde goodwill med såkaldt "vaccine-diplomati"¹².

EU er den dominerende økonomiske partner for Afrika både mht. officiel udviklingsbistand (ODA), samhandel og direkte udenlandske investeringer. Det fremgår af nedenstående Figur. 8

Figur 8: Status på EU's samarbejde med afrikanske lande¹³

Afrika er det kontinent, der modtager den største andel af EU's officielle udviklingsbistand (ODA) med et beløb i 2020 på knap 20 mia. Euro. EU's ODA til Asien i samme år var på ca. 15 mia. Euro¹⁴.

Med et mål på 300 mia. Euro under "Global Gateway initiativet" i perioden mellem 2021 og 2027 taler vi om et gennemsnitligt årligt beløb på knap 43 mia. Euro. Hvis

¹² <https://www.consilium.europa.eu/en/meetings/international-summit/2022/02/17-18/>

¹³

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/690668/EPRS_BRI\(2021\)690668_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/690668/EPRS_BRI(2021)690668_EN.pdf)

¹⁴ <https://donortracker.org/country/eu>

det antages, at Afrikas andel vil være på ca. 40 %, som angivet hidtil i figur 8, kan det give et årligt beløb til Afrika fra EU på ca. 17 mia. Euro.

Dette er markant mere end det Kina nu årligt yder i BRI-lån og i ODA bistand (se figur 8). Det er derfor helt åbenbart, at målt på volumen burde EU kunne tage kampen op mod Kina i Afrika.

Der er imidlertid også udfordringer for EU i bistandskonkurrencen med Kina på det afrikanske kontinent. EU kan ikke konkurrere med Kina mht. at tilbyde finansiering under "Global Gateway" med betydelige korrupsionsmuligheder, tilsidesættelse af bæredygtighedskrav samt mht. generel risikovillighed. Der, hvor dette er vigtigt for låntagere, og det vil det desværre være for en række låntagere også fremover, vil der være et vindue for BRI-lån.

Det er også en udfordring for "Global Gateway-initiativet" ved, at midlerne kommer fra så mange forskellige kilder. Midler kommer fra forskellige medlemslande og fra en række EU-institutioner, uden at der er en central beslutningsenhed for prioritering af midlerne. Kun for de bevillinger, der kommer fra EU's eget budget, er der en fælles EU beslutningsprocedure. Og selv her kan det vise sig vanskeligt at ændre prioriteringer af lande og sektorer. Her kommer EU til kort over for Kina, der har en helt anderledes centraliseret og hurtig beslutningsproces.

Der er måske muligheder for, at EU decentralt i de enkelte lande kan blive bedre til at koordinere deres indsats. Herunder kunne man levere fælles konkurrerende tilbud om finansiering af de projekter som Kina ellers gerne ville finansiere, men hvor EU kunne tilbyde mere gunstige finansieringsvilkår forudsat, at det er grundlæggende bæredygtige projekter.

Global Gateway er et forsøg på at levere en fælles indpakning til de mange bistandsmidler EU leverer, men det er langt fra givet, at det er nok til at præsentere EU som en velkoordineret og slagkraftig donor i Afrika som andre steder.

Det spiller også ind, at de afrikanske lande er sensitive over, at EU blot "recycler" gamle penge som nye. Det er en problemstilling, der længe har kompliceret klimaforhandlingerne. I samme dur er de afrikanske lande alt andet end begejstret for EU's plan om at vedtage en CO2-udligningsafgift, den såkaldte CBAM. Det kan i værste fald også fordyre afrikanske landes eksport. Det er en af årsagerne til, at den europæiske tænketank ECFR har foreslået, at "Global Gateway" og EU's "Green Deal" skal tænkes sammen.¹⁵ Mindst lige så vigtigt er det at arbejde målrettet for, hvordan der kan genereres flere private midler gennem offentlige-private partnerskaber, f.eks. til energiprojekter. Sidstnævnte er en del af dagsordenen for EU-Afrika-topmødet den 17.-18. februar 2022 i Bruxelles. Hermed står det også

¹⁵ <https://ecfr.eu/publication/gateway-to-growth-how-the-european-green-deal-can-strengthen-africas-and-europes-economies/>

allerede klart, at selvom "Global Gateway" er et vigtigt skridt, er det ikke det sidste i forholdet mellem EU-Afrika.